

El passaport biològic. Punt i a part en la lluita contra el dopatge

Jordi Segura

Director del Laboratori Antidopatge de l'IMIM-Hospital del Mar de Barcelona

La detecció del dopatge mitjançant anàlisis en fluids biològics ha estat enfocada tradicionalment a fer palesa la presència de medicament o drogues. Aquest compostos son substàncies diferents (substàncies exògenes) de les que tenim al nostre organisme i per tal fàcilment identificables en anàlisis comparatives amb mostres de subjectes no dopats. Ara bé, algunes d'elles (p.ex. testosterona; transfusions de sang) i, sobretot, els avenços en medicació d'origen biotecnològic (p.ex. eritropoietina i altres derivats estimuladors de l'augment dels nombre de glòbuls vermells o eritropoesi; hormona de creixement) que son substàncies amb estructura igual a les endògenes) ha complicat la detecció de l'abús de medicaments prohibits a l'esport.

Recentment s'ha posat en marxa l'anomenat passaport biològic de l'esportista, que tracta de seguir d'una manera individualitzada i a lo llarg del temps les variacions en paràmetres fisiològics que poden ser indicadores de l'abús de substàncies prohibides. El primer mòdul, ja en ple funcionament avui dia és el passaport hematològic, que permet veure canvis deguts a diversos tractaments prohibits encaminats a augmentar la disponibilitat d'oxigen i la capacitat de resistència de l'esportista. El segon mòdul és l'anomenat passaport esteroïdal, que permet detectar abús de testosterona i hormones relacionades que incrementen la massa muscular, la força i la capacitat d'entrenament. El tercer mòdul, que entrarà en funcionament en un parell d'anys, serà el passaport hormonal i estarà adreçat principalment a la hormona de creixement i els factors de creixement.

La gestió del passaport biològic és coordinada a les federacions i agències nacionals antidopatge per un nucli anomenat Unitat de coordinació del Passaport Biològic (APMU), que reclama la opinió addicional d'experts de cada àrea en cas de mostres sospitoses. El passaport hematològic ha donat lloc a la detecció d'un bon nombre de casos positius, tant per transfusions sanguínies com per agents estimuladors de l'eritropoesi.